

NASZE ABC

Gra o wielką stawkę

Spółeczeństwo polskie obserwuje dziś z największym napięciem sprawę Gdańska. Społeczeństwo polskie zdaje sobie dokładnie sprawę, że w tej chwili idzie gra o wielką stawkę — o dostęp Polski do morza, a w konsekwencji o istotną niepodległość Polski.

Nasza polityka wobec Gdańska od podpisania Traktatu Wersalskiego popierała błędy na każdym niemal kroku. Zmarłowaliśmy szereg okazji wzmożenia naszej pozycji w Gdańsku, utraciliśmy szereg uprawnień, które nam przysługiwały. Zbyt jednostronnie poszliśmy po linii tworzenia wyłącznie Gdyni, niewątpliwie koniecznej dla nas, ale również niewątpliwie nie zastępującej całkowicie Gdańska.

Dziś jesteśmy w momencie przełomowym. Dotychczas uszczuplanie naszych praw na terenie Gdańska odbywało się przez kunsztowne i subtelne interpretacje Traktatu Wersalskiego. Dziś mamy do czynienia z jawnym złamaniem tego Traktatu, w dodatku w zakresie przepisów, które dla nas mają bodaj największe znaczenie, dają nam największe uprawnienia na terenie W. M. Gdańska.

Zresztą ostatnie posunięcia Gdańska nie są jakimś zjawiskiem przypadkowym. Są one wyrazem celowej polityki niemieckiej, decydującej o posunięciach politycznych Gdańska, a zmierzającej do odciecia Polsce istotnego dostępu do morza. Ostatnie posunięcia Gdańska stają się całkowicie zrozumiałe dopiero na tle umowy morskiej anglo-niemieckiej udzielającej Niemcom swobody zbrodni morskich.

W tych warunkach całe społeczeństwo polskie jest przekonane, że ze strony Polski nastąpią kroki energiczne, które nie pozwolą na uszczuplenie naszych praw w Gdańsku, które uniemożliwią robotę niemiecką, zmierzającą do odebrania nam swobodnego dostępu do morza.

Niecierpliwi niepokoją się, że dotychczas takie kroki nie nastąpiły. Jesteśmy przekonani, że nastąpią one naprawdę w najbliższej chwili. Należy przypuszczać, że opóźnienie nastąpiło wyłącznie ze względów społeczeństwu nieznanych, które kazaly nie spieszyć się z decydującymi krokami.

Gdy te decydujące kroki nastąpią rząd może być przekonany, że będzie miał za sobą opinię całego społeczeństwa bez różnicy zaprawy politycznej. Wchodzi tu bowiem w grę sprawa, wykraczająca poza teren wewnętrznych walk politycznych, sprawa, w której każde zdrowe społeczeństwo występować musi jednomyślnie. Tak samo, jak całe społeczeństwo polskie nie zrozumiałoby nigdy, gdyby drwiny z Polski i z jej rządów nie znalazły odpowiedniej reakcji, tak samo nie dzieli naszerzego poparcia wszelkim energicznym krokiem, któreby miały nam dać zadośćuczynienie.

J. K.

Przed zjazdem legionistów w Krakowie

KRAKÓW, 5.8. (PAT). Na przyjęcie uczestników 13-go zjazdu Ogólnego Związku Legionistów, Kraków przybrał odświętną szatę. Całe miasto bogato udekorowano flagami o barwach państwowych i miejskich.

Dziś o godz. 13-iej przybyły do specjalnym wagonie delegacje z szablami i urnami z ziemią z polobawskich legionowych. Po gościnie delegacje udały się autami do domu im. marszałka Piłsudskiego w Oleandrach.

Jakie będą zarządzenia Polski wobec prowokacji Gdańska

Nie będzie odpowiedzi

Do chwili oddania numeru na maszynę nie ukazał się żaden oficjalny komunikat ze strony polskiej w sprawie Gdańska.

Jak słysząc jednak, Komisarz Rządowy w Gdańsku p. Papée nie udzielił żadnej odpowiedzi na notę p. Greisera. W kołach miarodajnych panuje przekonanie, że wobec tonu i treści noty p. Greisera dalsza wymiana not byłaby zupełnie bezcelowa.

Toteż mają być odrazu zastosowane wobec Gdańska represje gospodarcze.

Min. Papée w Warszawie

Onegdaj przybył do Warszawy w sprawach służbowych generałny komisarz R. P. w Gdańsku, min. Kazimierz Papée. Wczoraj w południe min. Papée przyjechał przez min. Spraw Zagranicznych, p. Becka, któremu zreferował o bieżącej sytuacji w Gdańsku.

Ponadto min. Papée konferował z przedstawicielami mini-

sterstw gospodarczych, którym podlegały zagadnienia celne i gospodarcze na terenie Gdańska.

Dalsze zarządzenia inflacyjne w Gdańsku

Senat gdański nie zamierza zejść z drogi zarządzeń inflacyjnych, jakie stosuje od kilku miesięcy. W myśl rozporządzenia, wydanego przez Bank von Danzig wycyfrowane są począwszy od dnia 1-go sierpnia, znajdujące się w obiegu monety srebrne wartości 2 i 5 guldénów. Na miejsce wycyfrowanych monet srebrnych puszczane są w obieg monety niklowe wartości 5-ciu i 10-ciu guldénów.

Bank von Danzig

Odbyło się tu z udziałem przedstawicieli akcjonariuszy polskich posiedzenie t. zw. komitetu bankowego gdańskiej instytucji emisyjnej, czyli Banku Gdańskiego.

Na posiedzeniu tem rozpatrywano, przedłożone przez władze

tej instytucji sprawozdanie, które będzie rozpatrywane przez radę nadzorczą Banku Gdańskiego, zwołanego na drugą połowę bieżącego miesiąca.

Przedstawiciele akcjonariuszy polskich zajęli na posiedzeniu komitetu bankowego wyraźne stanowisko, wypowiadając się w sposób stanowczy co do szeregu zarządzeń finansowych i walutowych, wydanych w ostatnich czasach przez Bank Gdański.

Zaprzeczenie niemieckie

BERLIN, 5.8. (PAT). Niedzielną prasę berlińską podaje notatkę własnych korespondentów warszawskich, wyjaśniając, że podanie wiadomości o rzekomym zamknięciu przez władze polskie granicy celnej polegały na nieporozumieniu. Wywołane one zostały zastrzeżeniem kontroli celnej przez polskie władze graniczne przy wykonywaniu rozporządzenia celnego polskiego ministra Skarbu.

W bardzo spokojnym tonie pisma te podkreślają zrównoważone opanowanie miarodajnej opinii polskiej.

(Ostatnie zdanie powyższej depeszy PAT-a, z uwagi, że zostało w ten sposób zredagowane przez urzędową agencję polską, jest zastanawiające. — Red.).

Nowy okres walk wewnętrznych zapowiada min. Goebbels

BERLIN, 5.8. (PAT).

W niedzielę odbyło się na lotnisku w Essen w ramach uroczystości tamtejszego okręgu partyjnego wielkie zgromadzenie, w którym wzięli udział przedstawiciele rządu, członkowie partii S. A. i S. S., policji. Przemawiał m. in. min. Goebbels, który zaraz na wstępie oświadczył, że po okresie letniej paury nadszedł czas dalszej walki. Prasa zagraniczna próbuje z naszej akcji oczyszczenia życia niemieckiego robić kryzys wewnętrzny trzeciej Rzeszy. Myśli się — to są nasze sprawy. My rzadzimy Rzeszę, a nie prasa zagraniczna. Co się tyczy sprawy żydowskiej min. Goebbels jest zdania, że żydzi prowokują zajścia, zapominając, iż korzystają tu tylko z gościnności Niemiec. Zawieranie małżeństw mieszanych między

żydami a Niemcami — mówił Goebbels — nie będzie w przyszłości tolerowane.

Nar. socjalizm — mówił minister — uznawać będzie tylko chrześcijaństwo pozytywne, to znaczy, gdy kościół stanie na platformie nar. socjalizmu i to nie tylko słownie, ale i czynnie. Jakiejś nowej inkwizycji nie ścieramy. Wychowanie religijne jest rzeczą kościoła, ale polityczne jest rzeczą naszą. Młodzież należy do nas i nikomu jej nie oddamy.

Przemówienie swe zakończył min. Goebbels stwierdzeniem, iż państwo niemieckie opiera się dziś całkowicie i wyłącznie na partii narodowo-socjalistycznej, a obrona jego jest nowopowstała armia.

Wielki proces słowacki przed sądem w Bratisławie

BRATISLAWA, 5.8. (PAT).

Władze czeskie przygotowują wielki proces polityczny przeciw przywódce Słowaków, posłowi i redaktorowi Karolowi Sidorowi, który wraz z 49 innymi Słowakami stanie przed sądem dnia 13 września b. r. za t. zw. zajścia nitrańskie z r. 1933.

„Lidowe Noviny“, organ zbliżo-

ny do min. Benesza, twierdzą, że przywódca Słowaków na obecnie do wyboru, albo wstąpienie do rządu, albo przygotowanie się na karę więzienną.

Jak wiadomo, poseł Sidor niedawno odsiedział dłuższą karę w więzieniu i należy do bezwzględnych zwolenników autonomii słowackiej.

Pomimo kompromisów genewskich Włochy dążą do wojny

Plany kampanji w Afryce

POMPATYCZNA MOWA MUSSOLINIEGO

RZYM, 4. 8. (PAT). Agencja Stefani ogłasza tekst przemówienia, które wygłosił Mussolini w Eholi, do czterech batalionów milicji faszystowskiej, udających się do Afryki Wschodniej.

— Towarzysze broni, legionieści! — oświadczył Mussolini — przybyłem tutaj, aby przynieść wam pozdrowienie rządu faszystowskiego i moje własne. Jesteście wytrwali, zwaerzy, zdecydowani i gotowi do walki zarówno pod względem fizycznym, jak i duchowym. Czyż celem ostatecznym wszystkich naszych poczynań nie jest walka? Szyj własności, która wyróżnia faszystów nie jest wola, stawiająca niebezpieczeństwo życia bohaterskiego ponad trwanie w życiu społeczeństwu i bezbarwnym?

Tym, którzy usiłują powstrzymać nas słowem, lub piśmem, od-

powiemie bohaterskim odruchem, pierwszych naszych oddziałów, które ruszą do walki. Pójdźmy przeciwko każdemu, wszystko jedno jaką barwę skóry będzie miał ten, który ośmieli się zagrozić nam drogę.

Legionieści! Przypomnijcie sobie bitwę pod Aduą. Siły wtedy były nierówne, 14 tys. Włochów walczyło przeciwko 80 tys. Abisyńczyków. Pomimo tak olbrzymiej przewagi siły, straty które ponieśli Abisyńczycy były tak wielkie, że po bitwie, wojska abisyńskie rozpoczęły odwrot, zatrzymując się daleko w górach. Bohaterstwo żołnierzy włoskich było wspaniałe. Cały świat uznał je, ówczesny rząd włoski nie umiał jednak ocenić ofiary krwi, złożonej przez żołnierzy, zajmując się niekierownymi rozgrywkami parlamentarnymi.

— Czasu te minęły. Czarne kozuły, wytrwałego Piemontu i goręcej Sycylii — powiadam wam — że jesteśmy wciągnięci do walki o wielkiej doniosłości i że walkę tę zdecydowani na wszystko doprowadzimy do końca.

ABISYNIA NIE SPROWOKUJE.

PARYŻ, 4.8. (ATE). — Delegat Abisynji przy Lidze Narodów, poseł abisyński w Paryżu, Hawariate, złożył wobec „Matina“ oświadczenie, w którym wyraził stanowisko swego rządu w związku z osiągniętym wczoraj w Genewie kompromisem.

Hawariate podkreślił, że Abisynja nigdy nie przyjęła deklaracji trzech mocarstw z roku 1906 wobec czego deklarację tę ignoruje. W czasie rokowań genewskich rząd abisyński dowiódł jak najdalej posuniętego ducha pojednawczego.

Abisynja unikać będzie wszelkich akcji zaczepnych i nie sprovokuje żadnego ataku. Rząd abisyński jest również zdecydowany do uregulowania konfliktu z Włochami w drodze pokojowej. Jeżeli

jednak mimo wszystko nieszczęście zdarzy, że Abisynja nie będzie mogła uniknąć ataku ze strony Włoch, cały kraj abisyński będzie umiał poświęcić się dla niezawisłości ojczyzny abisyńskiej.

PLANY KAMPANII WŁOSKIEJ

PARYŻ, 4. 8. (PAT). W kołach włoskich, jak donosi „L'Oeuvre“ w następujący sposób streszczają plany kampanji włoskiej przeciw Abisynji.

5 kolumn włoskich wkroczyć ma z włoskiej Somali do prowincji abisyńskiej Ogaden, zmierzając wzdłuż dolin rzek w kierunku Addis Abeby. Równocześnie na wschodzie 3 inne kolumny włoskie, wychodzące z miasta Assab w Erytrei będą się starały znaleźć łączność z pierwszymi pięćmi kolumnami przez przejście pułstyni Dankali.

Atakowi włoskiemu na Ogaden ma stawić czoło 20.000 Abisyńczyków pod wodzą Massibu, podczas gdy wojska włoskie, idące od Erytrei będą się starały powstrzymać abisyńskich następca bronni.

Właściwe operacje wojskowe rozwiną się jednak na północy, gdzie silna armia włoska przejdzie prowincję Wolgait, zmierzając w kierunku Gondar. Tam znowo oczekiwać jej będzie 70.000 wojowników abisyńskich pod wodzą Ras Kasa.

10-a kolumna włoska wreszcie wyruszy z Tasmanara, stolicy włoskiej Erytrei, obierając klasyczną drogę wszelkich ataków, skierowanych przeciwko Abisynji.

POMOC WSPÓŁWYZNAWCÓW

KAIR, 5.8. (PAT). — Patjarchat koptyjski postanowił okazać Abisynji w wypadku wojny z Italią pomoc lekarską. Narazie rozpoczęto przygotowania do zorganizowania szpitala na 60 łóżek i paru lotnych oddziałów opatrunkowych. Liczą przytem, że na lekarzy i sanitariuszy zgłosi się wielu ochotników zarówno spośród chrześcijan, jak i muzułmanów.

Bezpłatny przewóz dzieci w czasie od 8 do 25 sierpnia

Zeszlóroczna dobroczynna impreza kolei dla dzieci, polegająca na bezpłatnym ich przewozie, a tak pożyteczna, zwłaszcza dla uboższej dziatwy, będzie powtarzana i w tym roku, w nieco zmienionej formie.

W ciągu dwóch tygodni t. j. od 8 do 25 sierpnia włącznie każda osoba dorosła będzie mogła przewieźć bezpłatnie czworo dzieci w wieku do lat 14 włącznie. Przedłużenie tego terminu nie nastąpi w żadnym razie.

Do zabrania za sobą bezpłatnie dzieci daje uprawnienie okazanie przez opiekuna nietylko jednorazowego biletu normalnego lub podmiejskiego na pociąg osobowy, lecz także bilet na pociąg pospieszny, lub na linie państwowych kolei wąskotorowych.

Przy biletach na przejazd powyżej 300 km. dopuszczona będzie jednorazowa przerwa w podróży.

Ponieważ w zeszłym roku zauważono, iż wiele osób dorosłych zabierało nieznane sobie dzieci, pozostawiając je w drodze własnemu ich losowi, w tym roku opiekun kupujący bilet dla siebie, będzie musiał równocześnie nabyć dla każdego dziecka specjal-

ny bilet kontrolny w cenie 30 gr., a przed rozpoczęciem podróży wpisać do tego biletu nazwisko swoje i dziecka oraz położyć swój podpis pod zobowiązaniem do opieki nad dzieckiem w drodze. Bez wypełnienia biletu kontrolnego i bez podpisania go przez podróżnego bilet nie będzie ważny.

Jadący z dziećmi powinni zawczasu zgłaszać się do kas biletowych lub biur podróży ażeby uniknąć natłoku przy kasach.

Bagaż ręczny nie może być zabierany w ilości większej niż 30 kg. na osobę dorosłą i 10 kg. na każde dziecko.

Z powyższej ulgi w roku zeszłym korzystało przeszło 600.000 dzieci.

Wyrok śmierci na komunistę Kaysera

BERLIN, 5.8. (PAT). — B. poseł komunistyczny do Reichstagu Albert Kayser został skazany na karę śmierci.